

NORGES HØYESTERETT

Den 17. november 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Endresen og Matheson i

HR-2011-02140-U, (sak nr. 2011/1487), sivil sak, anke over kjennelse:

Rygge Hotell AS

(advokat Even Rønvik)

mot

Staten v/Domstoladministrasjonen

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder statens ansvar for sakskostnader etter tvisteloven § 20-12 i et tilfelle hvor lagmannsrettens dom er opphevd på grunn av inhabilitet hos en dommer.
- (2) Rygge Hotell AS tok ut stevning med krav om betaling av utestående etter overdragelse av leiekontrakt. Prima Invest AS innga tilsvaer med påstand om frifinnelse og motsøksmål med påstand om tilbakebetaling av det som allerede var betalt av kjøpesummen.
- (3) Moss tingrett avsa dom 6. januar 2010 hvor Rygge Hotell AS vant fram i søksmålet og ble frifunnet i motsøksmålet.
- (4) Prima Invest AS anket, og ved Borgarting lagmannsretts dom 14. februar 2011 (10-036565ASD-BORG/02) ble anken tatt til følge. Prima Invest AS ble tilkjent sakskostnader for tingretten og lagmannsretten.
- (5) Rygge Hotell AS anket til Høyesterett over ulike saksbehandlingsfeil. Høyesteretts ankeutvalg tillot ved beslutning 2. mai 2011 anken fremmet for så vidt gjaldt anken over saksbehandlingen knyttet til om retten var lovlig sammensatt. Forøvrig ble anken nektet fremmet. Ved Høyesteretts dom 1. september 2011 (HR-2011-01646-A) ble lagmannsrettens dom opphevd. Avgjørelsen er avsagt under dissens 3-2. Begrunnelsen for opphevelsen var at en konstituert lagdommer var inhabil. Det ble ikke tilkjent sakskostnader for Høyesterett.
- (6) *Rygge Hotell AS* har i begjæring 7. september 2011 framsatt krav mot staten om dekning av sakskostnader for ankebehandlingen i Høyesterett og for ankebehandlingen i lagmannsretten hvor avgjørelsen er opphevd, jf. tvisteloven § 20-12.

- (7) *Staten v/Domstoladministrasjonen* har i tilsvaret erkjent ansvarsgrunnlag i saken. Staten aksepterer å dekke nødvendige merkostnader ved ankebehandlingen i Høyesterett og ved eventuell ny behandling i lagmannsretten. Kravet om årsakssammenheng er ikke oppfylt når det gjelder pådratte kostnader ved den opprinnelige behandlingen i lagmannsretten.
- (8) Staten v/Domstoladministrasjonen har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Staten v/Domstoladministrasjonen erstatter Rygge Hotell AS` omkostninger i forbindelse med Høyesteretts behandling, fastsatt etter rettens skjønn.**
  2. **Kravet om erstatning for omkostninger ved Borgarting lagmannsretts ankeforhandling i sak 10-036565ASD-BORG/02 tas ikke til følge.”**
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* har kompetanse etter tvisteloven § 20-12 fjerde ledd til å avgjøre erstatningskravet selv om hovedkravet har vært behandlet i avdeling, når kravet, som her, er framsatt etter at Høyesterett har ferdigbehandlet saken, jf. Rt. 2011 side 210 avsnitt 15. Utvalget har ved prøvingen full kompetanse, jf. Rt. 2009 side 633 avsnitt 23.
- (10) Lagmannsrettens dom ble opphevd som følge av inhabilitet, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav b. Det foreligger da ansvarsgrunnlag mot staten for partens saks kostnader, jf. tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav a, jf. andre ledd, jf. domstolloven § 200 tredje ledd.
- (11) Det følger av tvisteloven § 20-12 første ledd at ”tapet” man kan kreve erstattet er ”saks kostnader [påført] på grunn av feil ved rettens behandling”. Loven oppstiller med det et krav om årsakssammenheng mellom feilen og merkostnadene som følge av feilen, jf. Rt. 2008 side 1716 avsnitt 16.
- (12) Rygge Hotell AS har for det første krevd dekket saks kostnadene for Høyesterett i sak HR-2011-01646-A. For salær og utlegg utgjør kravet 117 150 kroner. I tillegg kommer ankegebyr med 20 640 kroner.
- (13) Det foreligger i utgangspunktet årsakssammenheng mellom feilen og kostnadene ved ankebehandlingen i Høyesterett. Det er imidlertid bare de kostnadene som har direkte sammenheng med Høyesteretts behandling av habilitetsspørsmålet som kan kreves dekket. Kostnader knytter til deler av anken som ikke ble henvist til behandling, kan ikke kreves dekket etter tvisteloven § 20-12. Det er videre en forutsetning for å få tilkjent erstatningskravet at parten vil kunne få dekket dette som ordinære kostnader etter tvisteloven § 20-5. Dette betyr at det bare er partens *nødvendige* kostnader som kan kreves dekket, jf. Rt. 2009 side 633 avsnitt 25 og 26.
- (14) I anken fra Rygge Hotell AS ble det, i tillegg til habilitetsinnsigelsen, anført at lagmannsrettens begrunnelse ikke viste at den hadde vurdert og tatt hensyn til ankende parts bevismidler/påberopte faktum og ensidig vektlagt enkelte vitneforklaringer. Det var videre påberopt at dommen ikke var avsagt innen lovens frist, noe som skal ha gått ut over lagmannsrettens bevisvurdering. Disse andre saksbehandlingsfeilene ble ikke henvist. Siden deler av arbeidet med anken er knyttet til slike spørsmål som ikke ble henvist, er det grunnlag for en viss skjønsmessig reduksjon av denne delen av kravet. I omkostningsoppgaven for Høyesterett er salærkravet knyttet til selve anken på 18 000 kroner. Ankeutvalget antar at det vesentligste arbeidet med anken har hatt tilknytning til habilitetsspørsmålet, og finner at fradraget i erstatningen for arbeidet med andre påberopte saksbehandlingsfeil kan settes til 8 000 kroner.

- (15) Staten har anført at erstatningsbeløpet bør reduseres noe også ut over dette. Det som kan tale for ytterligere reduksjon er at forhandlingene for Høyesterett gjaldt et relativt begrenset tema, noe som bekreftes av at det kun var avsatt to timer. I tillegg kommer at motparten la fram en omkostningsoppgave som var klart lavere. På den annen side gjaldt det et uavklart spørsmål, noe som kan forsvare at det ble nedlagt en del arbeid i saken. Utvalget finner at salæret for Høyesterett settes til 80 000 kroner. Med tillegg av utgifter og rettsgebyret på 20 640 kroner utgjør samlet beløp 108 290 kroner.
- (16) Det andre kravet gjelder sakskostnader for lagmannsretten ved behandlingen av den avgjørelsen som ble opphevd ved Høyesteretts dom. Kravet er på 137 000 kroner.
- (17) Staten har anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom feilen og kostnader som er pådratt ved den behandlingen som allerede er foretatt i lagmannsretten, men aksepterer ansvar for kostnadene ved ny behandling i lagmannsretten.
- (18) Utvalget er enig i denne forståelsen. Etter ordlyden i tvisteloven § 20-12 første ledd gjelder retten til erstatning sakskostnadene som er påført *på grunn av* feil ved rettens behandling av saken. Kostnadene ved den opprinnelige ankebehandlingen i lagmannsretten ville ha oppstått selv om retten da var habil. Dette betyr at i et tilfelle som dette, vil partens tap i sakskostnader – foruten kostnadene ved høyesterettsbehandlingen – bestå av utgiftene ved ny behandling i lagmannsretten. Både Rt. 2008 side 1716 og Rt. 2011 side 210 bygger på en slik forutsetning.
- (19) Staten må derfor bli å frifinne for dette kravet. Det utelukker ikke at det senere kan framsettes krav om dekning av utgifter ved en eventuell ny behandling i lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-12 tredje ledd og Rt. 2011 side 210.
- (20) Det er ikke nedlagt påstand om tilkjenning av sakskostnader for behandlingen av erstatningskravet.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Staten v/Domstoladministrasjonen erstatter Rygge Hotell AS 108 290 – etthundreogåttetusentohundreogtretti – kroner i forbindelse med Høyesteretts behandling av sak HR-2011-01646-A.
2. Staten v/Domstoladministrasjonen frifinnes for krav på erstatning for sakskostnader i forbindelse med Borgarting lagmannsretts behandling av sak nr. 10-036565ASD-BORG/02.

Clement Endresen
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: